UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

GUVERNUL ROMÂNIEI

Regio BUCUREȘTI-ILFOV 2021-2027

INSTRUMENTE TERITORIALE

Programul Regional București-Ilfov 2021-2027

ROREG

Asociația Agenților pentru Dezvoltare Regională din România

Prezentare generală – Regulamente Europene

REGULAMENT 1060/ 2021

- **Articolul 28 - Dezvoltarea teritorială integrată**

Atunci când un stat membru sprijină dezvoltarea teritorială integrată, acest lucru se realizează prin strategii de dezvoltare teritorială sau locală în oricare dintre următoarele forme:

a) investiții teritoriale integrate;

b) dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității; sau

c) un alt instrument teritorial de sprijinire a inițiativelor concepute de statul membru.

REGULAMENT 1058/ 2021

- **Articolul 11 - Dezvoltarea urbană durabilă**

(2) Cel puțin 8% din resursele din FEDR la nivel național din cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, în afara celor destinate asistenței tehnice, sunt alocate dezvoltării urbane durabile în una sau mai multe dintre formele menționate la articolul 28 din Regulamentul (UE) 2021/1060.

- **Articolul 3 - Obiective specifice ale FEDR și ale Fondului de coeziune**

(e) o Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale (OP 5) prin:

(i) promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane;

(ii) promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane.

În cadrul OP 5, sprijinul se acordă prin strategii de dezvoltare teritorială și locală, sub formele prevăzute la articolul 28 literele (a), (b) și (c) din Regulamentul (UE) 2021/1060.

Abordare instrumentelor teritoriale în cadrul PR BI 2021-2027 (conform Art. 28, (c) – Reg. nr. 1060/2021)

Zonele urbane – INVESTIȚII URBANE INTEGRATE (IUI)

Municipiul București

Sectoarele Municipiului București

Orașele din Ilfov

SIDU MB (pentru București și Sectoare) și strategii urbane integrate pentru orașele din Ilfov.

406.854.914 euro

pentru proiecte aferente priorităților 2, 3, 4, 6 și 7 ale PR BI 2021-2027.

Zonele rurale - INVESTIȚII RURALE INTEGRATE (IRI)

Localitățile rurale din județul Ilfov

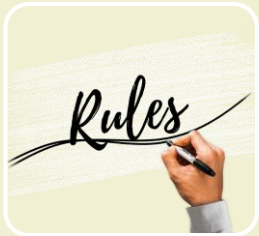

SDJ Ilfov pentru localitățile rurale din județ

22.740.908 euro

pentru proiecte aferente priorității 7 a PR BI 2021-2027.

Strategiile integrate – elemente de conținut

Strategiile integrate trebuie să aibă o abordare integrată (multisectorială), a dezvoltării, să se bazeze pe realitatea din teritoriu (identificarea nevoilor si a potențialului de dezvoltare cu participarea cetățenilor) și să prezinte un plan de acțiune stabilit cu implicarea mai multor părți interesate. De asemenea, abordarea partenerială în elaborarea strategiilor trebuie să aibă continuitate în implementare prin instituirea unui mecanism de guvernanță care să aibă drept scop monitorizarea implementării și luarea deciziilor necesare pentru atingerea sau actualizarea obiectivelor (inclusiv realizarea proiectelor din planul de acțiune sau adaptarea planului de acțiune la noi provocări).

Regulament 1060/ 2021
Articolul 29 - Strategii teritoriale

(1) Strategiile teritoriale implementate în temeiul articolului 28 litera (a) sau (c) conțin următoarele elemente:

a) zona geografică vizată de strategie;
b) o analiză a nevoilor de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu;
c) o descriere a unei abordări integrate care răspunde nevoilor de dezvoltare identificate și potențialului zonei;
d) o descriere a implicării partenerilor, în conformitate cu articolul 8, în pregătirea și implementarea strategiei.

Strategiile integrate urbane – evaluare

AM PR BI va verifica calitatea strategiilor urbane integrate **în baza criteriilor instrumentului de autoevaluare pentru strategiile de dezvoltare urbană durabilă (SAT4SUD) dezvoltat de JRC**.

Instrumentul SAT4SUD (Instrument de autoevaluare pentru strategiile de dezvoltare urbană durabilă) a fost dezvoltat în baza **manualului Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene (JRC).** Manualul oferă o imagine mai clară asupra punctelor necesar a fi atinse în strategiile teritoriale de dezvoltare urbană pentru a putea îndeplinii obligațiile specificate în Regulament.

SAT4SUD

Manualul JRC pentru strategii urbane integrate

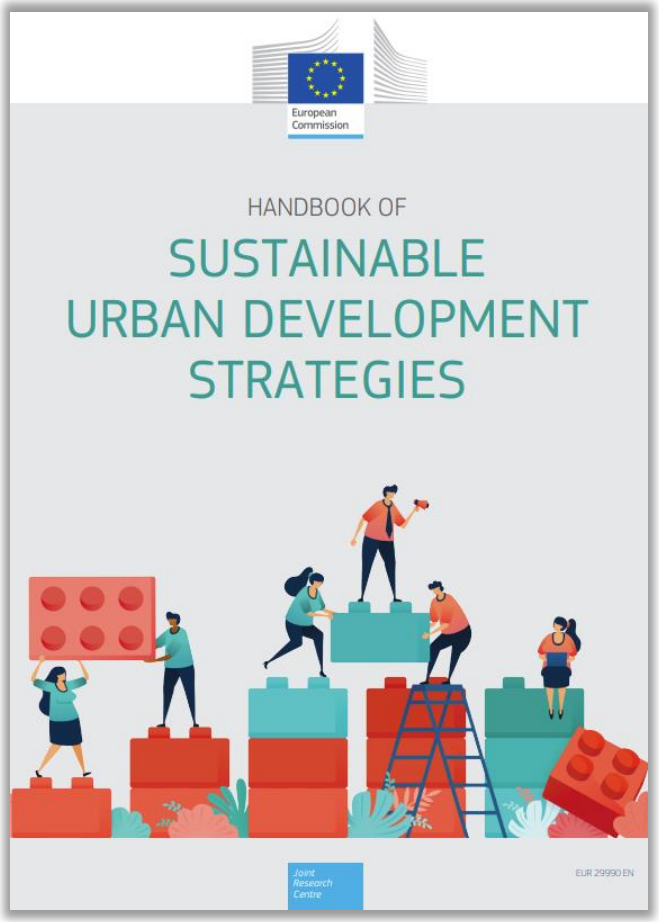

Strategia integrată pentru zonele rurale (SDJ Ilfov) – evaluare

AM PR BI va verifica calitatea SDJ Ilfov se va realiza în manieră similară cu strategiile integrate urbane, respectiv va ține cont de îndeplinirea criteriilor Articolului 29 - Reg. 1060/2021, precum și de caracterul integrat al operațiunilor. Totodată, având în vedre faptul că manualul JRC propune aceleași 6 capitole pentru ambele tipuri de strategii AM PR BI are în vedere utilizarea instrumentului de autoevaluare (SAT4SUD) și pentru SDJ Ilfov.

Plecând de la *Manualul pentru strategii urbane integrate JRC a dezvoltat* și lansat în noiembrie 2022 ***Manual dedicat strategiilor de dezvoltare teritoriale și locale*** (în afara zonelor urbane în conformitate cu terminologia utilizată în Regulamentul 1060/ 2021).

Cele două manuale (pentru strategii urbane integrate și cel pentru strategii de dezvoltare teritoriale și locale) urmează aceleași 6 capitole, diferențele între cele două fiind date de focusul teritorial și exemplele de bună practică.

SAT4SUD

Manualul JRC pentru pentru strategii de dezvoltare teritoriale și locale

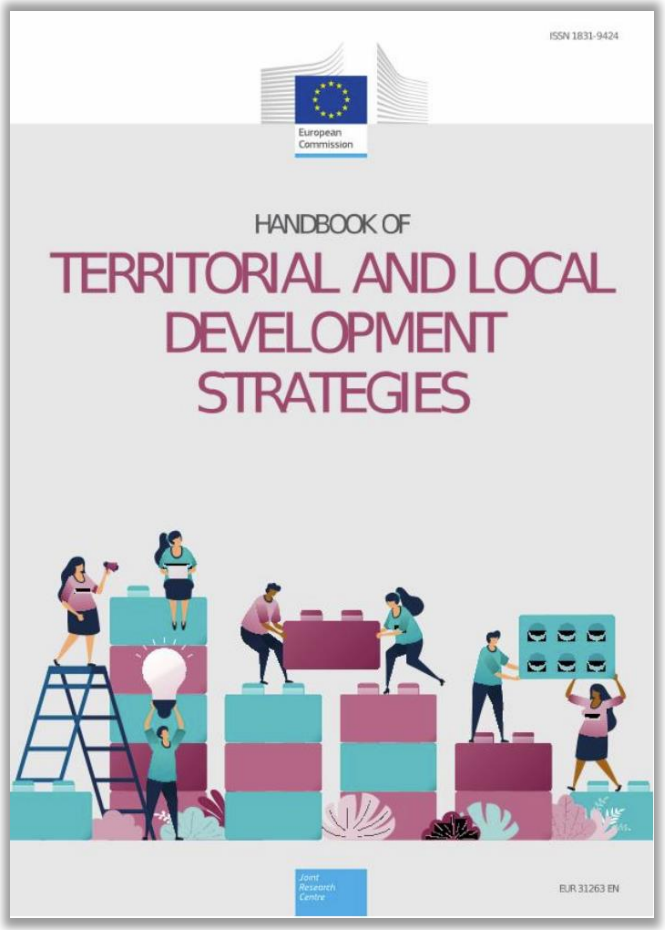

Criterii de verificare a calității strategiilor integrate

- **Strategia are obiective clare care răspund nevoilor și potențialului de dezvoltare ale zonei.**

1.Dimensiunea strategică 2.(Art. 29, b)

- **Domeniul strategiei, zonele vizate și populația sunt clar identificate după o metodologie bazată pe dovezi.**
- **La nivelul strategiei sunt identificate areale cu probleme specifice/ zone marginalizate.**

1.Abordarea teritorială (Art.29, a)

- **Strategia descrie modul în care părțile relevante interesate sunt identificate și implicate în toate etapele strategiei conform cu Art.8.**

1.Guvernanța (Art.29, d)

- **Strategia ia în considerare toate dimensiunile (socială, economică și de mediu) a provocărilor identificate în analiză.**

1.Integrare intersectorială (Art. 29, c)

- **Strategia oferă detalii specifice despre cum și unde vor fi alocate fondurile și are în vedere diferite surse de finanțare.**

Fonduri și finanțare (Art.29, c)

- **Strategia prevede un sistem care urmează cadrul logic, trecând de la nevoi, la obiective, la indicatori pentru monitorizare.**

Monitorizare (Art. 29, b), c), d)

Parteneriat și guvernanță pe mai multe niveluri - Regulamentul 1060/ 2021, Articolul 8

Respectarea principiului parteneriatului și guvernanței pe mai multe niveluri, în conformitate cu prevederile Articolul 8 al Regulamentului 1060/ 2021, va constitui un criteriu de verificare al strategiilor integrate de către AM PR BI. APL care gestionează strategiile integrate vor trebui să demonstreze implicarea actorilor locali în procesul de elaborare al strategiei și modul în care aceștia vor fi ulterior implicați în implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiilor.

Autoritățile publice locale vor trebui să facă dovada faptului că participarea activă a cetățenilor a fost asigurată pe tot parcursul ciclului de strategiei, incluzând selecția intervențiilor din cadrul planurilor de acțiune.

- **Parteneriatul trebuie să cuprindă în mod obligatoriu:**

a) **autoritățile regionale, locale, urbane și alte autorități publice;**

b) **partenerii economici și sociali;**

c) **organismele relevante care reprezintă societatea civilă, cum ar fi partenerii din domeniul protecției mediului, organizațiile neguvernamentale și organismele responsabile cu promovarea incluziunii sociale, a drepturilor fundamentale, a drepturilor persoanelor cu handicap, a egalității de gen și a nediscriminării;**

d) **organizații de cercetare și universități, după caz.**

Demonstrarea caracterului integrat - Planul de acțiune

Strategiile vor fi însoțite obligatoriu de un PLAN DE ACȚIUNE, care reprezintă lista de proiecte prioritare rezultate urmare a consultărilor cu toți actorii locali și care se încadrează în limitele alocării financiare care ar trebui să fie limitat la posibilitățile de finanțare identificate pe durata de implementare a strategiei (de exemplu din bugetul local, împrumuturi, alocările estimative din toate programele disponibile).

Planurile de acțiune care însoțesc strategiile integrate cuprind cele mai relevante proiecte pentru îndeplinirea obiectivelor strategiilor, dar și a obiectivelor PR BI.

NOTĂ: Acolo unde există și proiecte care trebuie implementate de alte entități (gen ONG uri, unități de cult, ADI-uri) acestea ar trebuie și ele menționate într-o anexa la planul de acțiune.

Elemente de verificat:	
Durată	Perioadă acoperită de planul de acțiune să fie cel puțin egală cu perioada de implementare a programului.
Integrare	Planul de acțiune trebuie să cuprindă proiecte care răspund fiecărui obiectiv al strategiei.
Complementaritatea	Acolo unde exista proiecte complementare acestea trebuie identificate ca atare în cadrul planului de acțiune - proiecte complementare = proiecte care dacă se implementează au efecte sinergice (impactul fiecăruia e mai mare decât daca ar fi finanțat doar unul dintre ele) SAU situațiile în care implementarea unui proiect este posibilă doar după implementare altuia (exemplu tramvaie/șine).
Monitorizare	Dacă în planurile strategiilor sunt identificate acțiuni care asigură caracterul integrat al intervenției teritoriale (proiecte complementare) dar care nu sunt eligibile prin PR BI, trebuie încheiat un acord între AM PR BI și APL care gestionează strategia prin care să se asigure că acțiunile vor fi începute până la sfârșitul implementării PR BI din alte surse de finanțare: bugetul local, alte programe cu finanțare europeană, PNRR sau alte surse.

Sprijin prin PR BI pentru dezvoltarea capacității APL

Oferirea de sprijin dedicat prin intermediul Priorității de AT a PR BI

- Întărirea capacității Autorităților Publice Locale în vederea elaborării, îmbunătățirii și implementării strategiilor teritoriale integrate:

➓ateliere de lucru/ seminare/ întâlniri bilaterale;

➓cheltuieli legate de consolidarea mecanismelor de guvernanță (training, peer-learning, cheltuieli cu servicii IT, achiziționarea de materiale consumabile etc.).

Finanțarea activităților de cooperare

- În cadrul Priorității 7 a PR BI este inclusă posibilitatea realizării de training-uri tip „schimb de experiență” pentru întărirea capacității entităților beneficiare sau potențial beneficiare de finanțare în special în domeniile: planificării strategice cu alte regiuni capitală europene: Région de Bruxelles-Capitale (Belgia), Ile-de-France (Franța), Brandenburg (Germania) etc.; regenerare urbană cu regiuni precum: Budapesta (Ungaria), Pomorskie (Polonia), Cataluña (Spania) etc.; incluziunea socială în orașe cu regiuni precum: Emilia-Romagna (Italia), Auvergne (Franța), Área Metropolitana de Lisboa etc.; revitalizarea patrimoniului cultural cu regiuni precum: Pays de la Loire (Franța), Notio Aigaio (Grecia) etc.
- De asemenea, în cadrul fiecărei priorități a PR BI sunt incluse, ca posibile activități, training-uri tip „schimb de experiență”.

Sprijin direct oferit de ADR BI

- Pentru pregătirea/ actualizarea strategiilor teritoriale integrate, dar și pentru crearea unui portofoliu de proiecte în vederea finanțării prin PR BI.

Linkuri utile:

- **Regulamente UE – politica de coeziune 2021-2027**

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2021/06/30-06-2021-cohesion-policy-regulation-2021-2027-published

- **Regulamentul delegat (UE) nr. 240/2014 al privind Codul european de conduită referitor la parteneriat, în cadrul fondurilor structurale și de investiții europene**

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0240

- **Instrument SAT4SUD**

https://urban.jrc.ec.europa.eu/sat4sud/en

- **Manualul JRC – Strategii integrate Urbane**

https://urban.jrc.ec.europa.eu/urbanstrategies/full-report

- **Manualul JRC – Strategii de Dezvoltare Teritorială și Locală**

https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC130788